

Література

1. Беседа М. Рыклина с Р. Рорти // Логос. – № 8. – 1996. – С. 132 – 154.
2. Рорти Р. Случайность, ирония, солидарность / Перевод с англ. И. Хестановой, Р. Хестанова. / Р. Рорти – М.: Русское феноменологическое общество, 1996. – 282 с.
3. Дэвидсон Д. Что означают метафоры // Теория метафоры: сборник / общ. ред. Н. Д. Арутюновой и М. А. Журиной. / Д. Дэвидсон – М.: Прогресс, 1990. – С. 173 – 193.
4. Бенедиктова Т. Разговор по-американски: дискурс торга в литературной традиции США. / Т. Бенедиктова – М.: Новое литературное обозрение, 2003. – 328 с.
5. Rorty R. Intellektuals in Politic. Dissent, 1981. – С. 239 – 241.

REFERENCES:

1. Beseda M. Rykлина s R. Rorti // Logos. – № 8. – 1996. – S. 132 – 154.
2. Rorti. R. Sluchajnost, ironia, solidarnost / Perevod s angl. I. Hestanovoj, R. Hestanova. / R. Rorti – M.: Ruskoe fenomenologicheskoe obschestvo, 1996. – 282 s.
3. Devidson D. Chto oznachajut metafory // Teoriya metafory: sbornik / obsch. red. N. D. Artyunovoj и M. A. Zhurinskoj. / D. Devidson – M.: Progress, 1990. – S. 173 – 193.
4. Benediktova T. Razgovor po-amerikanski: diskurs torga v literaturnoj traditsii SSHA. / T. Benediktova – M.: Novoe literaturnoe obozrenie, 2003. – 328 s.
5. Rorty R. Intellektuals in Politic. Dissent, 1981. – S. 239 – 241.

УДК 133.3

Прокопенко О.

кандидат філософських наук, ст. викладач кафедри документознавства та культурно-інформаційної діяльності Донбаського державного педагогічного університету

ПОШУК ГЕНЕЗИ ЕСТЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У КРИТИЧНІЙ ОНТОЛОГІЇ Н.ГАРТМАНА

Стаття присвячена пошуку генези естетичних цінностей у критичній онтології Н.Гартмана. В екзистенційній онтології цінності знаходять своє місце серед справжньої дійсності, яка потребує для свого виявлення якогось носія або іншого побутового підґрунтя. Але цим справа не вичерпується, оскільки жодна форма чи зміна способу існування, а тому ані ідеальний побут, ані реальний побут, ані бажаний побут не підходять для того, щоб визначити способи, в яких моральні цінності існують. Н.Гартман звернув увагу на те, що цінності не входять до головних категорій онтології, якими є спосіб існування, форма, тема. Результатом такого твердження є постулат про розширення онтології у сферу цінностей, з прийняттям до уваги внесених до них екзистенційних та формальних змін.

Ключові слова: естетичні цінності, екзистенційній, онтологія, аксіологія.

Прокопенко А.

кандидат философских наук, ст. преподаватель кафедры документознавства и культурно-информационной деятельности Донбасского государственного педагогического университета

ПОИСК ГЕНЕЗИСА ЭСТЕТИЧЕСКИХ ЦЕННОСТЕЙ В КРИТИЧЕСКОЙ ОНТОЛОГИИ Н.ГАРТМАНА

Статья посвящена поиску генезиса эстетических ценностей в критической онтологии Н.Гартмана. В экзистенциальной онтологии ценности находят свое место среди настоящей действительности, требующее для своего проявления, какого носителя или другого бытового основания. Но этим дело не исчерпывается, поскольку ни одна форма или изменение образа существования, а потому ни идеальный быт, ни реальный быт, ни желаемый быт не подходят для того, чтобы определить способы, в которых моральные ценности существуют. Н.Гартман обратил внимание на то, что ценности не входят в главные категории онтологии, которыми есть способ существования, форма, тема. Результатом такого утверждения является постулат о расширении онтологии в сферу ценностей, с принятием во внимание внесенных в них экзистенциальных и формальных изменений.

Ключевые слова: эстетические ценности, экзистенциальный, онтология, аксиология.

Prokopenko O.

Ph.D., senior lecturer. The department of documentation and the cultural and information activities

Donbass State Pedagogical University

SEARCH GENESIS OF AESTHETIC VALUES IN CRITICALLY ONTOLOGY N.HARTMANA

The article is devoted to the genesis of aesthetic values in critical ontology N.Hartmana. The doctrine of categories plays an important role in the philosophical teachings N.Hartmana, although his understanding of the category - is not what was implied in the metaphysics of Aristotle and probably what is found in Kant's transcendental idealism. Based on his realist position N.Hartman suggests that there are not only categories of thought, as well as the category of being. Knowledge is thought that the categories overlap categories of being, but this overlap is not in itself, but only through a thorough mental labor; mostly only partial overlap, as though we can grasp something of the nature of reality, but not all reality. Categories N.Hartman being shared on general and specific to a particular layer of reality. If the first concern of all existence, the latter can associate only certain areas of reality.

In existential ontology values find their place among the true reality, which requires for its detection of a carrier or other household basis. But this right is not exhausted, since no change in the form or mode of existence, and therefore no perfect life, no real life, no life is not the preferred approach in order to identify ways in which moral values exist. N.Hartman pointed out that the values are not part of the main categories of ontology, which is the mode of existence, form, theme. The result of this statement is the premise of expanding the scope of the ontology of values, with taking into account made to them to existential and formal changes.

We agree with N.Hartmanom that the value is qualitative qualified object, but of a different kind than its properties. It offers a new understanding of the value of quality measurement object - medium value.

Keywords: *aesthetic values, existential, ontology, axiology.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Запропонована стаття може розглядатися як один із вірогідних шляхів конституювання теорії в системній єдності філософського і конкретно-наукового знання. В зв'язку з цим особливу увагу привертає той факт, що визначення дисциплінарного статусу історії філософії в Гартмана засновується на презумпції її філософського характеру, а також дотримання імперативу “строкої науковості” (Гуссерль) і поєднаних із запереченням трансцендентально-ідеалістичного підходу до розв'язання теоретико-методологічних проблем. Актуальність такої позиції обумовлюється її альтернативністю щодо різного роду суб'єктивістських і натуралістичних тенденцій, які загрожують сучасній естетиці втратою предмета і підміною її методології методами конкретних наук.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз філософського знання в аспекті його обумовленості онтологічною проблематикою дозволяє також виявити естетичний вимір фундаментальних філософських проблем і навпаки, пов'язати самостійні естетичні розвідки із відкриттям нових горизонтів філософського пізнання. Якщо така тенденція в останній час виразно відслідковується в західному гуманітарному мисленні, то у вітчизняних дослідженнях вона ще не посіла належного місця, що об'єктивно обмежує пізнавальні можливості як філософії, так і естетики. Необхідність подолання такого стану справ актуалізує досвід естетичних студій Н.Гартмана, в яких філософська і власне естетична проблематика покладаються як взаємозумовлені, взаємостимулюючі чинники єдиного пізнавального процесу.

Актуальність запропонованої теми пов'язана із дедалі широким впровадженням окремих аспектів, або розлогих концептуальних фрагментів гартманської філософії в сучасний науковий обіг. Осмислення цього позитивного процесу дає підстави стверджувати, що на даному етапі назріває потреба у систематичній реконструкції філософії німецького мислителя. Рефлексивне відтворення її смислового цілого і визначення в даному контексті її окремих моментів надасть останнім додаткової пізнавальної цінності і дозволить уникнути помилкових інтерпретацій. Доцільність такої реконструкції не викликає заперечень з урахуванням ролі історико-теоретичних досліджень в гуманітарному пізнанні.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Однією з особливостей розвитку сучасного вітчизняного філософського знання є активне обговорення проблеми ціннісного підходу до реальності як до способу пізнання і розуміння людського буття. Не в останню чергу це пов'язано з процесом розширення і поглиблення самого предмету філософського знання, його, так би мовити, “аксіологічної переорієнтації” у плані постановлення, методологічного обґрунтування і способів розв'язання як традиційних, так і принципово нових проблем у

вітчизняному філософському дискурсі. „Аксіологічна переорієнтація”, яка відбувається, на сучасному етапі сприяє рішучому висуванню й освоєнню філософським мисленням ціннісної проблематики як спеціальної галузі філософського пізнання.

Витоки сучасного розуміння проблеми аксіологічного потенціалу знання – в історії класичної філософії. Вчення Платона про взаємозв'язок Істини, Добра, Краси як іпостасей вищого Блага небезпідставно вважається першою найбільш універсальною моделлю філософської теорії цінності. Сама ж аксіологія виникла наприкінці XVIII – початку XIX століття, будучи результатом і теоретичною формою маніфестації “романтичної реакції” на догматичний раціоналізм епохи Просвітництва.

Всі необхідні передумови для цього були закладені “критичним ідеалізмом” І.Канта, зокрема порівняльним аналізом теоретичного та практичного розуму, конститутивних і регулятивних принципів, осмисленням апіорних форм усякого можливого знання. Важливу роль зіграло його вчення про “максими розуму” – суб’єктивні основоположення, виведені не з природи об’єкта, а з інтересу розуму стосовно “*деякої можливої досконалості*” пізнання цього об’єкта. Ціннісна свідомість як особливий “закон усередині нас” орієнтує суб’єкта щодо мети і смислу практичної діяльності, не будучи суто раціональною програмою, проте безпосередньо й точно визначаючи її *можливість* або *неможливість* (у відповідності з телеологічною здатністю судження). Відкривши перед філософією “ціннісний універсум” і намагаючись осмислити його структурні компоненти, видатний мислитель не втрачав надії пізнати єдність усієї здатності чистого розуму (теоретичного і практичного в тому числі), коли можна буде все виводити з одного принципу.

На жаль, численні послідовники Канта зігнорували цю “максиму” філософії свого вчителя, постійно впадаючи у крайнощі. Так, уже неокантіанці різко протиставили “пізнавальне” і “ціннісне” (“судження факту” і “судження цінності”), що стало головною проблемою всього подальшого розвитку філософії та методології науки. У Г.Ріккєрта згадана дихотомія ґрунтується на протиставленні буття і “царства цінностей”, у В.Віндельбанда – буття і “нормативної свідомості”. Звідси уявлення про два діаметрально протилежні методи – генералізуючий (або номотетичний) та індивідуалізуючий (або ідеографічний), якими послуговуються, відповідно, природничі науки і науки про культуру. Трактуючи філософію як учення про принципи абсолютної оцінки, чисте вчення про цінності, неокантіанці баденської школи, зрозуміло, не надто переймалися ціннісними потенціями самого наукового знання, хоч і залишили помітний слід в аксіології знання.

На Заході бум аксіології минув, вона міцно посіла своє місце як теоретична філософська, так і прикладна галузь метафізичної рефлексії щодо організації економічного, політичного, правового життя суспільства, культури в цілому. За часів Радянського Союзу аксіологію спіткала доля семіотики, прагматики, феноменології. Вона “випала” з поля зору філософського дискурсу на довгі роки.

Категорія “цінність”, яка позначає даний феномен, може і повинна трактуватися, принаймні у трьох основних значеннях: як соціокультурне

поняття, що описує контекст буття, який об'єктивно має місце бути, як психологічне поняття і як логіко-гносеологічне поняття. Уже ця встановлена багато вимірність категорії цінності свідчила про те, що ця категорія концентрує в собі множинність змістовно неоднорідних, але разом з тим у чомусь ідентичних проблем. Інакше кажучи, більшість авторів погоджувалися, з тим що важко вказати на єдиний і універсальний контекст, у межах якого можна було б сформулювати і розв'язати проблему цінності; але практично усі сходилися на одному, – у будь-якому контексті міркувань про цінності головним, основним залишається те, що мова йде про людські цінності, або про цінності, що стосуються людини. У зв'язку з цим судженням, перша думка, що у людській уяві може асоціюватися з “цінностями”, ймовірно, може бути виражена в таких твердженнях:

- цінності суть незаперечні факти буття людини у її специфічному існуванні як людської істоти;
- цінностями називається все те, що набуває для людини сенсу у її життєдіяльності;
- питання про цінності – це завжди питання про те, що вважати значимим, істотним.

Адаптаційна діяльність будь-якого живого починається з акту “розсічення” реальності. Наслідком такого “розсічення” стають особливі форми відображення самої реальності та його результати у вигляді значимих, не значимих і нейтральних для людини предметів та інших об'єктів дійсності. Ця розчленованість реальності на значуще і незначуще формує психологічні ієрархічні структури відображення людиною світу і вносить у цей світ елемент його освоєння і творення як ієрархічно структурованого. Таким чином, усі сфери і види людського досвіду і практики опосередковані споконвічно таким феноменом психіки, яким постає оцінювання, тобто саме тим феноменом, що властивий усьому живому, який споконвічно визначає преференційний підхід людини до оточуючої її реальності, якою б ця реальність не була. А це означає, що оцінка має місце у будь-якому акті практичної діяльності.

З середини ХІХ століття визначення ціннісного освоєння світу, здавна було відзначено в історії гуманітарно-філософської думки. Адже ставлячи собі цілі, формуючи способи і засоби їхньої реалізації, людина установлювала визначені зв'язки своєї свідомості і предметного світу, згідно з якими одні речі й ідеї головували над іншими, одні, як уже зазначалося, ніби “повинні були бути”, а інші не повинні, або ставлення до інших було б нейтральним. Реальність навколишнього світу немов би “розсікалася” на цінності та цінності. Тобто такі значущі предмети і смислові зв'язки, які, по-перше, творили буття людини як визначену, цілісну “картину світу”, і, по-друге, пояснювали її як речовинний устрій, так і перспективи можливих трансформацій.

Апробовані багатовіковою практикою становлення соціокультурного буття, цінностями стали вважати феномени моралі, як в індивідуально-особистісному, так і в соціальному вимірах. Категорією цінності почали позначати такі феномени як свобода волі, відповідальність, надія, любов до ближнього, віра, мужність, милосердя, що розуміються як особистісні

психологічні утворення. Загальнозначущим ідеями добра, краси, справедливості, істини також почали приписувати предикат цінності. Іншими словами кажучи, дослідницька думка дійшла висновку, що в основі людської життєдіяльності, а також фундаментом та елементами структури буття, мислимих у якості сфери реалізації людиною своєї природи, лежать цінності, тобто речі й ідеальні за формою значеннєві зв'язки, що надають предметам буттєвої (речової), а значить упорядкованої й ієрархічної структури. Повсюдно стверджувалася думка: категорія “цінність” здатна фіксувати універсальний зріз буття, ієрархічність його прошарків, і, насамперед, світ людських предметів як прояв буття.

Визнаючи цінність як незаперечний факт, що констатує людське буття, можна стверджувати його універсальність, що виявляється у вигляді значущих, тобто таких, які служать для задоволення потреб людини, найрізноманітніших матеріальних та ідеальних соціокультурних феноменів як об'єктів середовища. Цьому сприяє психічна організація людини, яка робить цінності фактом психічного життя, а значить не тільки онтологічним, але і психологічним, і логіко-гносеологічним поняттям.

Проблема буття, що ми її розуміємо як людську ціннісно-організовану і реалізовану сферу реальності, може бути розглянута в різних контекстах: науковому і філософському, набуваючи тим самим різних змістів і смислів. У найбільш загальному філософському плані вона може бути сформульована як онтологічна проблема співвідношення реальності і цінності, взаємовідношення цінностей і людини в процесі становлення буття як культури.

Поступове усвідомлення важливості ціннісної проблематики в структурі пізнання призвело у 70-і роки ХХ століття до справжньої “методологічної революції” у науці, що була пов'язана з ім'ям Пауля Фейєрабенда, який заявив про те, що поняття науковості взагалі не слід пов'язувати з будь-якою чітко заданою логіко-гносеологічною процедурою пізнання і наявністю взагалі будь-яких визначених критеріїв науковості. Сьогодні тенденція філософствування, і як побудова цілісних онтологій, що включають воєдино людей, і світ предметів і речей, і як форма раціоналізації онтологічних припущень, що стосуються лише методологічних засад наук, покладається на той фундамент, що іманентно містить у собі феномени ціннісної природи, незалежно від того, чи називаємо ми їх смислами, значеннями, цінностями, сферою “належного” тощо. Загальновизнаним стало судження про єдність наукового й аксіологічного аспектів у процесі пізнання і діяльності, причому за аксіологічним підходом до реальності став визнаватися не просто певний перед рівень наукового підходу, а самостійний спосіб осягнення буття, у якому поруч з речовою предметною сферою (галузь наукового знання), співіснує і сфера “належного бути” як сфера об'єктивних і суб'єктивно-особистісних зв'язків, власне саме тих зв'язків, що і формують “картину світу” як змістову конструкцію буття.

Людина ставиться до реальності як конфронтуючої їй індивідуальної свідомості сфери буття, тому що людина насамперед оцінює її, вичленовує ті явища і предмети реальності, що їй потрібні, значущі для задоволення її потреб. Це суть його мети і цінності. Ці цілі та цінності дані їй як деякі психологічні утворення, “як має бути”, тобто як певні феномени ідеальної форми. Ідеальність

“належного бути” у свою чергу опосередкована процесами психічного відображення дійсності. Співвіднесення “повинне бути” і реальної, дійсної речі, що становить предмет потреби, утворює дихотомічну структуру того феномену, що і набув визначення цінності.

На відміну від факту науки, якому, відповідно до процедури “класичної науковості”, необхідно приписувати єдине значення і, отже, установлювати єдину смислову залежність, цінності виявляють багатозначні смислові залежності, бо їхня природа і їхнє буття цілком пов'язані з унікальною специфікою кожної людини “по-своєму” відбивати смислові зв'язки реальності і “належного бути”. Іншими словами, будь-який предмет як річ (цінність) є результатом діяльності людини, що опосередкована його “належним бути” і визнається ним в якості цінності або не цінності. Тут стає очевидним, що ідеальність як властивість індивіда “передається” матеріальному предмету і стає об'єктивною до людини. Чи, інакше кажучи, особистісні значення як зв'язок потреби і предмета об'єктивується в якості смислу, що у свою чергу означає виникнення ідеальних феноменів як цінностей.

Культура як сфера панування людини тому й повинна бути перш за все розумітись як утілення мети і цінності, а потім вже як сфера фактів. У результаті буття постає реальністю, що існує як у ціннісно-актуальній, так і ціннісно-ідеальній (суб'єктивній і інтерсуб'єктивній) формах, тобто як речі та ідеї. На цьому принципі і повинна, ймовірно, будуватися система гуманітарного знання, що спирається як на фактичність і чітку наукову методологію її пізнання, так і на сукупність логіко-гносеологічних і різноманітних герменевтичних процедур “розуміння” культури як способів наукової фіксації і ціннісної інтерпретації буття. А це означає, що єдиний дійсний світ даний нам як безліч світів, залежних від історичного часу, культури, соціальної приналежності, інтересів, освіти. І кожний з цих світів обслуговується різними типами знання, тут є місце усім видам знання. Тому ніяка конкретна наукова гносеологічна розробка не в змозі вичерпати всіх нюансів пізнавального оволодіння людством навколишнього світу. Але якщо П. Фесрабенд на цій підставі зробив висновок про те, що ніяка істина теорія пізнання в цьому випадку не є можливою [], то ми вважаємо, що вона можлива, якщо істину не обмежувати межами раціональності і розуміти її як результат тільки наукового пізнання буття.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Сьогодні в теорії класична кантівська постановка проблеми цінностей і пізнання як діалектики практичного і теоретичного розуму можна вважати вже подоланою, тому що змінилося саме визначення практичного і теоретичного розуму, а розуміння цінностей вийшло далеко за межі норм моралі, і під цінностями розуміють не лише світ належного, але, по суті, усі феномени соціального і психічного світу сутнісного. Одночасно в сучасній соціально-політичній практиці до проблеми цінностей різко змінилося ставлення, що спричинене усвідомленням першочергової значущості певних знеособлених історичних законів і рушійних сил історії, та цінностей як дійсних рушіїв прогресу, що мають значення для доль людей зокрема, і цивілізації в цілому. У результаті перед дослідником культури стоїть завдання

із виявлення та інтерпретації (“розуміння”) тих цінностей, що реально керують поведінкою як окремих індивідуумів, так і масами людей, у виборі тих чи інших предметів, ідей, способів організації співіснування та індивідуального способу життя як цінності. У результаті виникає проблема розкриття цього суб'єктивного плану як ціннісно-сислової реальності – проблема, з якою не стикається дослідник-натураліст.

Вивчення цінностей дає можливість проникнути у сферу смислових відношень, тих відносин, що реально опосередковують буття людей; установити ієрархічну залежність цих смислових відношень як значущих для даного індивіда і групи цінностей. А необхідним все це виявляється для розуміння і прогнозування дійсної поведінки людей не як “фактору виробництва”, а як особистостей, що будують своє буття у відповідності зі своїм світоглядом, традиціями, колективними архетипами, соціальними ідеалами, тобто феноменами ціннісної, телеологічної природи.

Таким чином, аксіологія як загальна теорія цінностей є підставою і методом не тільки філософських побудов. Сама аксіологія становить пояснювальний принцип організації певної світоглядної системи, концепцію розгляду найзагальніших і корінних питань, що стосуються місця і сутності людини в бутті, що піднімаються до проблеми цілей, призначення і сенсу людського існування. Вона також стає серцевиною філософії культури.

Література

1. Гартман Н. Эстетика / Н. Гартман. – М. : Изд-во иностр. лит., 1958 – 692 с.
2. Гартман Н. Старая и новая онтология / Пер. Д. Мироновой // Историко-философский ежегодник 1988. — М. : Наука, 1988. — С. 320—324.
3. Гартман Н. Систематическая философия в собственном изложении // Фауст и Заратустра / Пер. с нем. — СПб. : Азбука, 2001.
4. Гартман Н. Проблема духовного бытия. Исследования к обоснованию философии истории и наук о духе / Н.Гартман // Культурология. XX век. — М. , 1995.
5. Горнштейн Т.Н. Философия Николая Гартмана. (Критический анализ основных проблем онтологии) / Т.Н. Горнштейн – Л. : Наука, 1969. – 280с.

REFERENCES:

1. Gartman N. (1958). Estetika [Aesthetics]. Moscow: Izd-vo inostr. lit. [in Russian].
2. Gartman N. (1988). Staraiia i novaia ontologiia [Old and new ontology] Istoriko-filosofskii ezhegodnik – Historical and Philosophical Yearbook. Moscow: Nauka, (pp. 320–324) [in Russian].
3. Gartman N. (2001). Sistematicheskaia filosofiiia v sobstvennom izlozhenii [Systematic philosophy in its own presentation]. Faust I Zaratustra – Faust and Zarathustra. SPb: Azbuka [in Russian].
4. Gartman N. (1995). Problema dukhovnogo bytiia. Issledovaniia k obosnovaniiu filosofii istorii i nauk o dukhe [The problem of spiritual being. Studies to the rationale and philosophy of history of the human sciences] Kulturologiia XX vek – Cultural Studies. XX Century. Moscow [in Russian].

5. Gornshtein T.N. (1969) *Filosofia Nikolaia Gartmana. (Kriticheskii analiz osnovnykh problem ontologii)* [Philosophy of Nicholas Hartmann. (Critical analysis of the main problems of the ontology)]. Leningrad: Nauka [in Russian].

УДК 14:37

Ємельяненко Г.

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціально-політичних і правових наук Донбаського державного педагогічного університету

Степанов В.

кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціально-політичних і правових наук Донбаського державного педагогічного університету

ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

На тлі розгляду сучасної ціннісної еволюції, проаналізовані філософсько-педагогічні погляди Д. Дьюї. Обґрунтовано їх вагомність у пошуках прагматичних підстав людського буття для сучасної філософії та педагогіки. Встановлено, що концептуальні ідеї американського мислителя стали ціннісними основами у розвиток переосмислення ролі сучасної освіти в добу "переоцінки цінностей".

У статті, обговорюється питання про те, як сучасна освіта має потребу в розробці нової методології в центрі уваги якої знаходиться людина. Розглядаються принципи гуманізації освіти, що мають бути адекватними для сучасної ситуації, сформовані і проаналізовані умови й тенденції розвитку освіти, які автори розглядають як важливий компонент культури.

Ключові слова: *освіта, філософія, філософська свідомість, духовність, мораль, гуманізація, суспільство, прагматизм, педагогіка.*

Ємельяненко А.

кандидат философских наук, доцент кафедры философии, социально-политических и правовых наук Донбасского государственного педагогического университета

Степанов В.

кандидат философских наук, доцент кафедры философии, социально-политических и правовых наук Донбасского государственного педагогического университета

ФИЛОСОФСКО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

На фоне рассмотрения современной ценностной эволюции, проанализированы философско - педагогические взгляды Д. Дьюи. Обоснована их значимость в поисках прагматических оснований человеческого бытия для современной философии и педагогики. Установлено, что концептуальные идеи американского мыслителя стали ценностными основами развития переосмысления роли современного образования в эпоху "переоценки ценностей".

В статье, обсуждается вопрос, как современное образование нуждается в разработке новой методологии, в центре внимания которой